

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

Rīgā

21.06.2016 Nr. GA-2-05/1328
Uz _____ Nr. _____

✓ Zemgales pensionāru apvienības
vadītājam J.Felsbergam
Garozas iela 92,
Jelgava, LV-3002

Informācijai: Ministru prezidenta birojam

Par Zemgales pensionāru apvienības rezolūciju

Labklājības ministrija ir saņēmusi Jūsu ar Ministru prezidenta biroja 2016.gada 18.maija vēstuli Nr.20/F-800 pārsūtīto iesniegumu par Zemgales pensionāru apvienības konferenci un rezolūciju un savas kompetences ietvaros sniedz šādu atbildi.

Attiecībā uz vecuma pensijas apmēriem, piekrītam, ka daļai pensionāru vecuma pensijas apmēri mūsu valstī ir salīdzinoši nelieli. Tomēr vēlamies vērst uzmanību, ka pensiju sistēma Latvijā ir balstīta uz obligātajām sociālās apdrošināšanas iemaksām, kuras tiek veiktas no strādājošo darba ienākumiem, un tās pamatā ir katra personiskā līdzdalība savu vecumdienu nodrošināšanā. Vecuma pensija tiek aprēķināta katram individuāli, ņemot vērā personas apdrošināšanas stāžu un ienākumus, no kuriem ir veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai. Lai aizsargātu personas, kurām ienākumi, no kuriem veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas, ir bijuši zemi vai kuras ilgstoši nav bijušas sociāli apdrošinātas, likumā ir noteikta arī garantētā minimālā vecuma pensija atkarībā no personas apdrošināšanas stāža.

Turklāt jau kopš likuma „Par valsts pensijām” spēkā stāšanās brīža ir veikta virkne pasākumu, lai sniegtu atbalstu pensiju, īpaši apmēra ziņā nelielo pensiju saņēmējiem, piemēram, nodrošinot piemaksu pie invaliditātes un vecuma pensijām, paredzot iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus, iestrādājot likumdošanā atvieglojumu attiecībā uz vecuma pensijas aprēķināšanas kārtību u.c.

Attiecībā uz pensionāru skaitu, kuru pensijas nonāk zem nabadzības riska robežas, vēlamies vērst uzmanību, ka nabadzības riska indekss ir relatīvs rādītājs. Tā aprēķināšanā tiek ņemti vērā kopējie mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi, izmērīts ienākumu viduspunkts (mediāna), un tad tiek noteikta tā iedzīvotāju daļa, kuru ienākumi šo līmeni nesasniedz. Tādējādi persona ar nemainīgiem ienākumiem, bet, mainoties ienākumu mediānas vērtībai, var būt “zem” vai “virs” nabadzības riska sliekšņa.

Piemēram, nabadzības riska sliekšnis 2013.gadā bija 260 euro (uz vienu personu mēnesī), bet 2014.gadā 291 euro. Pēc mājsaimniecību veida raugoties, 65 un vecāku vienas personas mājsaimniecībās vidējais rīcībā esošais ienākums uz vienu personu 2013.gadā bija 309 euro un 2014.gadā 310 euro. Tas liecina, ka pensionāru ienākumi vidēji palikuši

iepriekšējā gada līmenī, taču seniori, kuru ienākumi mēnesī bija robežās no 260 euro līdz 291 euro, 2014.gadā jau tika iekļauti nabadzības riskam pakļauto senioru grupā kaut arī viņu ienākumi palika nemainīgi vai pat nedaudz palielinājās. Tas arī daļēji skaidro negatīvās izmaiņas nabadzības riska indeksa rādītājos, kur 65 un vecākas personas riskam pakļautas 2013.gadā 28% un 2014.gadā 35% gadījumu.

Tādēļ jebkuri rādītāji būtu analizējami kopsakarā, vērtējot izmaiņas vairākos rādītājos. Par pozitīvām izmaiņām liecina vidējo rīcībā esošo ienākumu analīze sadalījumā pēc vecuma, kur 65 un vecāku personu vidū, vidējie ienākumi 2013.gadā bija 417 euro, 2014.gadā jau 433 euro.

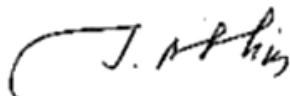
Jautājumā par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanas kārtības iespējamo grozīšanu iesaku Jums vērsties Finanšu ministrijā, jo saskaņā ar valstī noteikto nodokļu politiku iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieturēšanas jautājums ir Finanšu ministrijas kompetencē.

Atbildot uz jautājumu par iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanu, skaidrojam, ka Labklājības ministrija īsteno Eiropas Sociālā fonda projektu "Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings" īstenošanu, kura ietvaros viena no aktivitātēm paredz jaunas metodoloģijas izstrādi iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanu un tā aprobāciju. Metodoloģijas izstrādātājs tiks piesaistīts atbilstoši Publisko iepirkumu likumam. Pašreiz Labklājības ministrija gatavo tehnisko specifikāciju un iepirkuma dokumentus iepirkuma izsludināšanai. Iztikas minimuma groza metodoloģijas izstrādei ir paredzēts veikt Eiropas Savienības dalībvalstu izmantoto iztikas minimuma grozu analīzi, identificējot labās prakses piemērus un piesaistot noteiktu jomu speciālistus, kā arī izvērtēt Latvijas iepriekšējā iztikas minimuma groza metodoloģiju. Šobrīd tiek plānots, ka tas būs viens no pētnieku pirmajiem uzdevumiem, izvērtēt, vai un kuriem māsasaimniecību veidiem ir saprātīgi paredzēt atsevišķa groza izstrādi.

Pirmie metodoloģijas starprezultāti sagaidāmi 2016.gada beigās. Plānots, ka metodoloģijas izstrāde tiks pabeigta 2017. gadā un tiks ievietota Labklājības ministrijas tīmekļa vietnē, Valsts kancelejas Pētījumu un publikāciju datu bāzē, nodrošinot to publisku pieejamību.

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka šobrīd netiek plānota groza piesaistīšana kādiem pabalstu apmēriem. Iztikas minimuma grozs ir viens no rādītājiem, kas atspoguļo iedzīvotāju minimālās patēriņa vajadzības un ļauj izvērtēt esošās rīcībpolitikas adekvātumu (proti, vai normatīvajos aktos noteiktie pabalsti, apdrošināšanas maksājumu, darba samaksas, atvieglojumu apmēru u.c. minimālie līmeņi ir samērīgi). Tas ir galvenais iemesls, kādēļ ir nepieciešams izstrādāt jaunu, esošajai situācijai atbilstošu iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu grozu.

Ar cieņu,
valsts sekretāra vietnieks

I.Alliks